

คุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในสถานศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

Characteristics Affecting the Effectiveness of Administration in Teaching Chinese Language at Private Schools in Bangkok Metropolitan Area

ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล , พีรพงศ์ ทิพนาค

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวิจัยแบบผสมวิธีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ระยะแรกเป็นการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนภาษาจีน จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ระยะที่สอง ศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 436 คน และครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 22 คน และระยะที่สาม ศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนการสอน จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้ค่าสถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบคุณลักษณะหลักที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนภาษาจีนของนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านคุณภาพการเรียนการสอน และคุณลักษณะของตัวนักเรียนเอง โดยคุณลักษณะดังกล่าวทดสอบแล้วพบว่าเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ปัจจัยคุณลักษณะทั้ง 5 ด้านดังกล่าว สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 42 โดยคุณลักษณะของตัวนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด

รองลงมาคือ คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของครู และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตามลำดับ

3. ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นลักษณะหนึ่งของคุณลักษณะของนักเรียน ที่พบว่ามีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิผลในเรียนมากกว่าลักษณะอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากแรงบันดาลใจ อันเกิดจากแรงจูงใจภายในและภายนอก จากการเลี้ยงดู ครูผู้สอน และการปะทะสังสรรค์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

4. แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ ส่งผลให้มีประสิทธิผลหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สำคัญอยู่ที่การเลี้ยงดูจากผู้ปกครองที่ต้องคอยควบคุม เป็นแบบอย่างที่ดี มีการลงโทษและให้รางวัล และมีการฝึกฝนการทำงานตั้งแต่วัยเด็ก ผสมผสานกับความผูกพันใกล้ชิดกับครูที่เป็นต้นแบบ ที่มีเทคนิควิธีการสอนที่ดี ทำให้รักการอ่าน อยากรู้อยากเห็น เกิดกระบวนการในการพัฒนาการคิด มีการวางแผน จากการศึกษา การจินตนาการ ความฝัน ข้อมูลสารสนเทศ วิทยุทัศน์ นำไปสู่การปฏิบัติ มีการติดตามประเมินผล และนำผลที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

คำสำคัญ : คุณลักษณะ, ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการการเรียนการสอน, ภาษาจีน

Abstract

The objective of research was mainly to study the characteristics affecting the effectiveness of administration in teaching Chinese language at private schools in Bangkok Metropolitan Area . The research design was a mixed method including quantitative and qualitative research. The research study was divided into 3 phases, the first one was to find out the theoretical framework of the characteristics affecting the effectiveness of administration in teaching Chinese language from documentary research, the second one was to determine the structural relationship between the characteristics affecting the effectiveness of administration in teaching Chinese language and empirical data from sample of 436 students and 22 teachers, and the third one was to acquire the administrative guideline to build up characteristics affecting the effectiveness of administration in teaching Chinese language from 12 experts.

The research findings revealed that :

1. The core characteristic framework affecting the effectiveness of administration in teaching Chinese language comprised of five factors which were teacher's characteristics, family environment, friend group, instructional quality, and student's characteristics.

2. All five factors of characteristics as a causal structural relationship model were conformed to empirical data and 40 percent could explain the variance of Chinese instructional achievement. As considering with an individual factor, it was found that student's characteristics had the highest impact while the others factors had the impact in descending order as follows; instructional quality, teacher's characteristics, and family environment respectively .

3. Seeking knowledge was ranked as the most influenced aspect affecting the effectiveness of student achievement among the others. As a consequence, it was caused by inspiration from both internal and external motivation, family background, teacher, and interaction with surroundings.

4. Guidelines for educational administration to develop student's characteristics in seeking knowledge affecting effectiveness or achievement were found as follows:- parenting by family in good social environment, and role model from teacher in childhood period. These two main causes could lead students to master good characteristics in physical and emotional development and self-improvement as a consequence.

Keywords : characteristics, effectiveness, student achievement, Chinese language

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสารในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้า ธุรกิจ การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และในบรรดาภาษาต่างๆ นั้น ภาษาจีนนับเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญมากที่ต้องมีการศึกษาและเรียนรู้ เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศมหาอำนาจ มีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าโลกรวมทั้งกับประเทศไทยด้วย เหตุนี้จึงทำให้มีการบรรจุวิชาภาษาจีนไว้ในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา และจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพและเพื่อสร้างสังคมฐานเศรษฐกิจ โดยอาศัยภาษาจีนเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร จึงได้ทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ แต่จากผลการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษายังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ให้มีประสิทธิภาพผลสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไปนั้น มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านคุณลักษณะต่างๆ อาทิ ตัวผู้เรียนเอง ครูผู้สอน การเรียนการสอน พ่อแม่ผู้ปกครอง และเพื่อนในกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540:34-39) ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งมีนักเรียนสนใจเรียนจำนวนมาก จึงมีความตระหนักอย่างยิ่งในภาระหน้าที่และการบริหารจัดการที่ยึดหลักการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะในส่วนของผลผลิต (Out-put) ว่าจะต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่ง ที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะฉะนั้นในเบื้องต้นของการศึกษาพัฒนา จึงจำเป็นต้องหาคำตอบที่ถูกต้องเสียก่อนว่ามีปัจจัยด้านคุณลักษณะใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยมุ่งเน้นให้ความสนใจต่อการวิเคราะห์ในเชิงสาเหตุ ซึ่งในลำดับแรก จำเป็นต้องสำรวจตรวจสอบองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด (Conceptualization) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากหลักแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ นำมาผสมผสานกันเป็นกรอบในการแสวงหาแก่นแท้ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา จากนั้นจึงนำไปศึกษาหาแนวทางต่อและพัฒนาให้เห็นเป็นรูปธรรม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการสอนภาษาจีนในระดับอาชีวศึกษา

ของสถานศึกษาเอกชน รวมทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาอื่นในรายวิชาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันสำหรับนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังจะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตรให้สามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อยเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เพื่อศึกษากรอบปัจจัยด้านคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน
2. ศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้แบบวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาเพื่อ กำหนดกรอบคุณลักษณะที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการเรียนวิชาภาษาจีน โดยการ วิเคราะห์ สังเคราะห์สารต่างๆ จากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 นำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการเรียนวิชา ภาษาจีนของนักเรียนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับ ปวช. ของสถานศึกษาเอกชน จำนวน 436 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบจัด ชั้นภูมิ และจาก ครูผู้สอน จำนวน 22 คน ใช้แบบสอบถาม แบบบันทึกรายการ และแบบสัมภาษณ์ถึง โครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการ

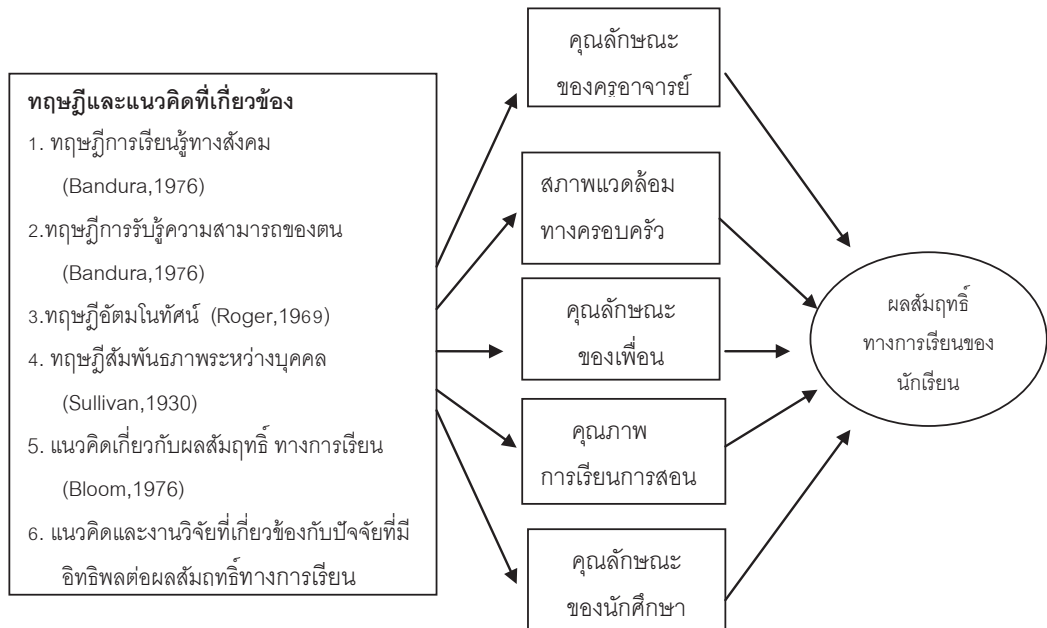
วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ด้วย โปรแกรม LISREL

ขั้นตอนที่ 3 นำผลจากขั้นตอนที่ 2 ซึ่งทราบคุณลักษณะที่มีอิทธิพลสูงสุด ไป ศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการให้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอน โดย จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 คน และวิเคราะห์ ข้อมูล ด้วยวิธีการทางคุณภาพ (Tri- angulations technique)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบตาม วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย พอสรุปได้ ดังนี้

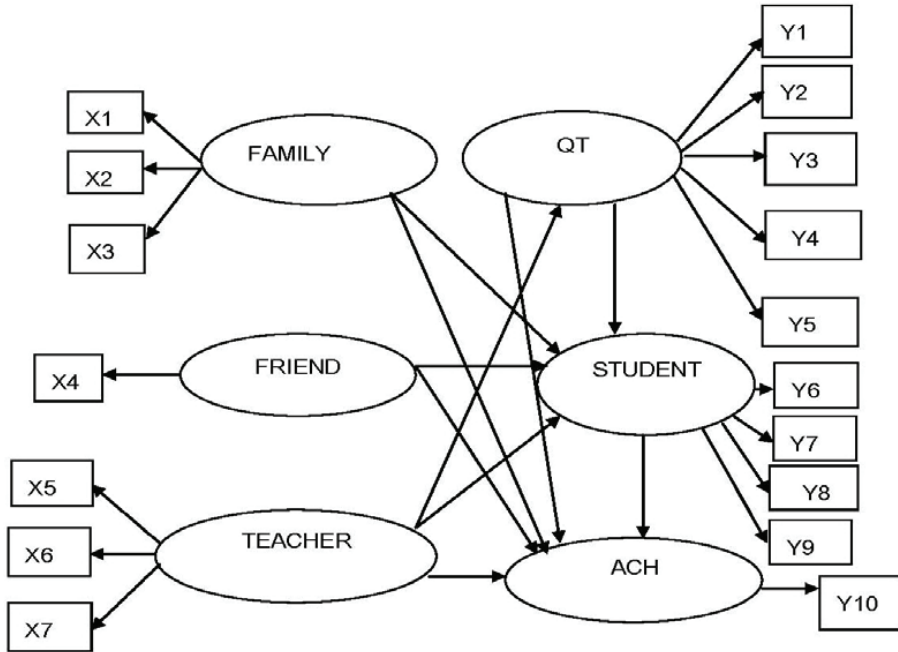
1. กรอบคุณลักษณะที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนที่ได้มานั้นมีทั้งหมด 5 คุณลักษณะ สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จาก การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL หลัง ปรับรูปแบบเพื่อความเหมาะสมแล้ว พบว่ามี

ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่ง สามารถอธิบายถึงอิทธิพลทั้งทางตรง ทางอ้อม สรุปได้ดัง ภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามสมมติฐาน

ตามภาพที่ 2 แสดงว่าตัวแปรคุณลักษณะต่างๆ ที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องตามแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้จริง ดังนี้

2.1 ตัวแปรคุณลักษณะสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) สามารถวัดได้จากตัวแปรที่สังเกตได้คือ ศักยภาพของนักเรียน (X1) ความสามารถของนักเรียน (X2) และความเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X3)

2.2 ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน (FRIEND) สามารถวัดได้จากตัวแปรที่สังเกตได้ คือ พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม (X4)

2.3 ตัวแปรคุณลักษณะของครู-อาจารย์ (TEACHER) สามารถวัดได้จากตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน (X5) ทักษะในการสื่อสาร (X6) และความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X7)

2.4. ตัวแปรคุณภาพการเรียน การสอน (QT) สามารถวัดได้จากตัวแปรที่สังเกตได้ คือ บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ

(Y1) บรรยากาศในการเรียนการสอน (Y2) กิจกรรมในการเรียนการสอน (Y3) สื่อในการเรียนการสอน (Y4) และการประเมินผล การเรียนการสอน (Y5)

2.5 ตัวแปรคุณลักษณะของ นักเรียน (STUDENT) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ คือ สุขภาพอนามัย (Y6) พฤติกรรมความใฝ่รู้ (Y7) อัจฉริยะ (Y8) และความรู้จักดีต่อผู้อื่น (Y9)

2.6 ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน (ACH) สามารถวัดได้จากตัวแปรที่สังเกตได้ คือ เกรดเฉลี่ยในการเรียนวิชา ภาษาจีนของนักเรียน (Y10)

จากรูปแบบตามสมมติฐาน สรุปได้ว่ามีตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัวแปร ตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร ดังนั้น รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจึงมีตัวแปรคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 23 ตัวแปร

3. คุณลักษณะของนักเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รองลงมาคือ คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของครู-อาจารย์ และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตามลำดับ และพบว่าตัวแปรพฤติกรรมความใฝ่รู้ เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความสำคัญสูงสุด

4. ลักษณะของครูที่ส่งผล คือ ครูต้นแบบที่มีความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน มีเทคนิคการสอน และมีการจัดสภาพสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น

ใช้สื่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียน เช่น ห้อง sound lab ห้องสมุด ฯลฯ เป็นต้น

5. การบริหารจัดการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน อยู่ที่ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งต้องเริ่มต้นที่การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนก่อน ด้วยการผสมผสาน ระหว่างการสร้างแรงจูงใจภายในและภายนอก ซึ่งอันดับแรกอยู่ที่การเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องคอยควบคุม เป็นแบบอย่าง มีการลงโทษให้รางวัล ปลุกฝังให้เกิดจิตสำนึกในคุณงามความดี มีความรู้สึกผูกพันกับสิ่งดี มีการฝึกฝนการทำงานตั้งแต่วัยเด็ก ให้อ่านหนังสือ และเมื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนก็ ต้องมีความใกล้ชิดผูกพันกับครูต้นแบบ ให้ได้สัมผัสและพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่อยู่โดยรอบเพื่อนำมาใช้เป็นบทเรียนในการพัฒนาคุณค่าให้แก่ตนเอง ซึ่งจะค่อยๆ สะสมและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เกิดจินตนาการ ความฝันหรือวิสัยทัศน์ (Critical mind) จนในที่สุดได้นำสิ่งที่คิด ไป วาง แผน และ ปฏิบัติ (Implementation) มีการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งนำผลมาปรับปรุงพัฒนาจนได้สิ่งใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า (Innovation) อยู่เสมอ

อภิปรายผล

ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันนำไปสู่ประสิทธิผลในการบริหารจัดการ จากการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย คุณลักษณะของนักศึกษา และของครูอาจารย์ คุณภาพการสอน สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ซึ่งจากการตรวจสอบความตรงของรูปแบบคุณลักษณะดังกล่าวพบว่ามีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี จึงเป็นกรอบคิดที่สามารถนำไปใช้กับการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนได้ และผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอีกว่าน่าจะนำไปใช้กับการเรียนวิชาอื่นๆ ได้อีกด้วยไม่เฉพาะกับการเรียนวิชาภาษาจีน ซึ่งจะต้องมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเพื่อยืนยันกันในโอกาสต่อไป

ในการนี้พบว่าคุณลักษณะของนักเรียนมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเชิงบวกซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้ตนเองของ Rogers (1978: 429) ที่ว่า ผู้เรียนต้องรับรู้ในความสามารถของตนเอง และ สิ่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านคือ 1) ด้านค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล แรงจูงใจ และการแข่งขันในการเลือกอาชีพ 2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ 3) ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ ดังนั้นคุณลักษณะของบุคคลจึงเป็นแก่น (Core) ของการบริหารจัดการตนเองให้

ไปถึงจุดหมายของชีวิต รู้ว่าตนเองจะต้องปฏิบัติอะไร อย่างไรจึงจะทำให้การเรียนบรรลุผล นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2543: 8-14) และ อเนก นรสาร (2546: 22) ที่แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านความพร้อมของร่างกาย สมออง และอารมณ์ เช่นเดียวกับ สุรางค์ ใศวตระกูล (2541: 424) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียนว่าต้องนึกคิด ทศนคติ ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ มองและเข้าใจตนเอง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม และพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดสติปัญญา การปรับตัวและความสำเร็จในชีวิต นอกจากนั้น ธัญกร ช่วยทุกข์เพื่อน (2553: 85-87) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมร่วมมือในการเรียน ให้ความสำคัญกับการเรียน ตั้งใจใฝ่รู้ มีความกล้าในการเข้าพบปรึกษากับครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบยอมทำให้มีผลการเรียนที่ดี งานวิจัยของเดิมศักดิ์ คทวนิช (2540: 123) ก็ได้รายงานไว้เช่นกันว่า นิสัยรักการอ่าน รักการเรียน และกล้าเผชิญกับปัญหาในการเรียน จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เช่นเดียวกับ Carter (1982: 4375-A) ที่ศึกษาและพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมในการเรียนดี ตั้งใจเรียน มักมีผลสัมฤทธิ์สูง ขณะที่นักเรียนที่มีพฤติกรรมในการเรียนไม่ดี เช่น ขาดเรียน ไม่ใส่ใจ เรียนโดยไม่มีเป้าหมาย ไม่รู้ว่าเรียนไปทำไม จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งหมดนี้โดยสรุปแล้วมีความสอดคล้องกับความเห็นของ

ครูผู้สอนและจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะของนักเรียน โดยเฉพาะตัวแปรคุณลักษณะความใฝ่รู้ พบว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญสูงสุดมากกว่าลักษณะอื่น จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาทั้งหมด กล่าวได้ว่าเป็นตัวแปรที่ได้รับอิทธิพลมาจาก คุณลักษณะของครู-อาจารย์ คุณภาพการสอน และคุณลักษณะทางครอบครัวของนักเรียน เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน ดังนั้นในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลในการเรียน จึงต้องสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ซึ่งก็สามารถทำได้โดยอาศัยการเร้าจากปัจจัยดังกล่าว ผสมผสานกันทั้งที่เกิดภายในตัวนักเรียนเอง และจากภายนอก ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไปทั้งจากการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ผู้อาจเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกิดขึ้นได้ต้องมีอัตโนมัติ มีสุขภาพที่ดี ตั้งใจเรียน และรู้สึกดีต่อผู้อื่น เป็นไปตามทฤษฎีของการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977: 191 – 215) และแนวคิดของกิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) ก็ได้กล่าวถึง การเรียนรู้แบบมีความสุข นักศึกษาจะต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น จึงจะผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้และเรียนรู้ได้ดี รวมทั้งต้องมีความขยันและอดทน ตั้งใจเรียน และมีเป้าหมายในการเรียน กล้าแสดงออก

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อพัฒนาสิ่งต่างๆ ที่อยู่โดยรอบ และตัวบ่งชี้ความเป็นคนมีการศึกษาก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุหลัก ๆ อยู่ 5 ด้าน ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในตัวนักศึกษา จะต้องจัดองค์ประกอบของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผล ให้ความสอดคล้องกลมกลืนตามลักษณะอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัว เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญจากตัวนักศึกษาเอง คุณภาพการสอนของครูอาจารย์ และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ดังนี้

1. คุณลักษณะของนักศึกษาซึ่งประกอบด้วยสุขภาพ ความตั้งใจเรียนอัตโนมัติ และความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ดังนั้นตัวนักศึกษาจึงต้องรู้ รับผิดชอบ และตระหนักในหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย คุณลักษณะของบุคคลเป็นแก่น (Core) ในการบริหารจัดการตนเอง นักศึกษาจึงต้องตระหนัก เอาใจใส่ในตนเองว่า จะต้องปฏิบัติอะไร และอย่างไร จึงจะสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

2. คุณภาพการสอน ซึ่งประกอบด้วยบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัด

ประเมินผล เพื่อเป็นตัวกำหนดคุณภาพของนักศึกษา ดังนั้น ฝ่ายบริหารหรือผู้เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจึงต้องกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน ในการพัฒนาครูอาจารย์ ให้มีความเป็นครูต้นแบบที่มีเทคนิควิธีการสอน ทำบทเรียนโดยใช้สื่อ และกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้าร่วมแล้วมีความสนุกสนาน น่าสนใจ มีเกณฑ์ที่ยุติธรรมในการวัดและประเมินผล นักศึกษามีเป้าหมายในการเรียน ด้วยความอดทนและตั้งใจไม่ท้อแท้

3. คุณลักษณะของครู-อาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน ความเป็นกัลยาณมิตรของครู เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการทำให้นักศึกษาเกิดความรักและศรัทธา นอกจากนั้น ครูอาจารย์ผู้สอน ควรหมั่นทักษะการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กระจ่าง เมื่อครูรักและเอาใจใส่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาก็จะเกิดความเชื่อใจครู เปิดเผยในสิ่งที่คับข้องใจ และเกิดความสบายใจ ดังนั้นการปฏิบัติการสอนของครูอาจารย์เป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดให้นักศึกษาเกิดแรงบันดาลใจ อยากเรียนอยากรู้และตั้งใจเรียน ดังนั้น ลักษณะของครูอาจารย์ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน จึงมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ครูที่ดีจึงควรมีวิถีชีวิตดังที่กล่าวมา

4. การสนใจใฝ่รู้ในการเรียนของนักศึกษาเป็นแกนกลางที่สำคัญที่สุดทำให้มีลักษณะที่ดี มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบในการบริหารจัดการให้นักศึกษามีคุณลักษณะดังกล่าว จึงต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวของนักศึกษา โดยอาศัยการผสมผสานทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก เริ่มจากการเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความใกล้ชิด อบรมสั่งสอนในสิ่งดีงาม ผูกมัดให้ทำหน้าที่การทำงานตามแบบอย่าง จนเกิดความรู้สึกรักชอบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multigroup Analysis) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบ โดยอาจแยกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ หรือระดับการศึกษา

2. ควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ตัวแปรอื่นร่วมด้วย เช่น ความถนัดและเจตคติร่วมด้วย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบริบทอื่นๆ

3. ควรมีการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ไปใช้กับประชากรกลุ่มอื่นๆ เพื่อทดสอบความไปไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการศึกษาภาคตัดขวาง หรือ การศึกษาระยะยาว เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เนื่องจากระยะเวลาที่สั้นเกินไป อาจจะไม่เห็นผลไม่ชัดเจน ถ้าติดตามระยะเวลาที่ยาวขึ้น อาจเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กิตติยวดี บุญเชื้อ, ปิตินันท์ สุทธิสาร, สุนทร ช่วงสุนิช และ วิภา ตันกุลพงศ์. (2540). "การเรียนรู้อย่างมีความสุข." วารสารครุศาสตร์. 26 (1): 7-22.

เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2540). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2553). **ปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนฟิสิกส์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). **จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.(2545).** กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

อเนก นรสาร. (2546). **การติดตั้งไฟฟ้าภายนอกอาคาร .** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2543). **ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

Bandura, A. (1977). "Social learning analysis of aggression." In E. Ribes-Inesta and A. Bandura. (eds.). *Analysis Delinquency of*

Aggression.Hillsdale,NJ:Erlbaum
. 42-58.

Carter, J. A. (1982). Student Behavior
of high Achievement Student
and Low Achievement Student.
Dissertation International. 39(11)

Rogers, A. (1978). Teaching Adults.
Buckingham: Open University
Press.